

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Onvphrii Panvinii Veronensis Fratris Eremitae
Augustiniani. De Praecipvis Urbis Romae
sanctioribusq[ue] basilicis, quas Septem ecclesias uulgo
uocant, Liber**

Panvinio, Onofrio

Romae, 1570

De Ecclesia S. Mariæ Transtiberim.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11316

uere praesidijs, quorū donasti fideles esse doctrinis. Oēs sancti tui, quæsumus domine, qui hoc in sacro loco requiescunt, nos ubiq; adiuuent, vt dum eorū merita recolimus patrocinia sentiamus: pacē tuā nostris cōcede tēporibus: ab ecclesia tua cūctam repelle nequitiā: eā de manu hostiū suorum sublatis heresibus libera: Turcarū tui sancti nominis inimicorum superbiā reprime: iter, actus, & uolūtates nostras, & oīum famulorū tuorum in salutis tuæ prosperitate dispone: benefactoribus nostris sempiterna bona retribue: & omnibus fidelibus defunctis requiem æternam concede. Per Dominum nostrum.

Ad altare mortuorum. Pater noster. Aue Maria. Antiphona. Ego sum resurrectio & uita: qui credit in me, etiam si mortuus fuerit, uiuet: & omnis qui uiuit & credit in me, non morietur in æternum. V. Requie æternam dona eis Domine R. Et lux perpetua luceat eis. Oratio. Fidelium deus omnium conditor & redemptor animabus famulorum famularumque tuarum remissionem cūctorum tribue peccatorum, vt indulgentiam quam semper optauerunt pijs supplicationibus consequantur. Per Christum dominum nostrum.

Ad altaria Crucifixi, & S. Catherinæ Bonifacij viij. quæ reliqua ex septem sunt. Pater noster. Aue Maria.

De Ecclesia S. Mariæ trans Tiberim.

SI cōmodum erit, in uia qua a S. Petro ad basilicam sancti Pauli iter est, media trans Tiberim regione, de notissimā & antiquissimā ecclesiā S. Mariæ trans Tiberim, piū Christianum visitare nō pigeat. De qua pauca quedā memoratū digna quæ collegim⁹ breui aperiamus

Paulus.

Paulus Orosius homo Hispanus, presbyter honore insignis, diui Augustini discipulus, grauissimus historiarum auctor, libro vi. cap. xviii. de imperio Augusti loquens ait. His diebus trans Tiberim e taberna meritoria fons olei terra exundauit, ac per totum diem largissimo riuo fluxit. Et infra cap. xx. Augusti Caesaris temporibus fons olei largissimus de taberna meritoria per totum diem fluxit. Quo signo quid euentius, quam in diebus Caesaris toto orbe regnantis futura Christi natiuitas declarata est? Christus enim lingua gentis eius, in qua, & ex qua natus est, vnctus interpretatur. Itaque cum eo tempore, quo Caesari perpetua tribunitia potestas decreta est, Romae fons olei per totum diem defluxit: sub principatu Romani Imperij, per totum diem, hoc est, per omne Romani tempus Imperij, Christum & ex eo Christianos, idest vnctum atque ex eo vnctos, de meritoria taberna, hoc est, de hospita largaque ecclesia affluenter atque incessabiliter processuros, restituendosque per Caesarem omnes seruos, qui tamen cognoscerent dominum suum, caeterosque, qui sine dominio inuenirentur, morti supplicioque dedendos, remittendaque iuxta Caesarem debita peccatorum in ea Vrbe, in qua spontaneum fluxisset oleum, euidentissima his qui prophetarum uoces non audiebant, signa in caelo, & in terra prodigia prodiderunt. Eandem rem Paulus Diaconus non contemnendus auctor, his uerbis confirmat: Augusti Caesaris diebus trans Tiberim de taberna meritoria fons olei ex terra exundauit, ac per totum diem largissimo riuo fluxit, significans ex gentibus gratiam Christi. Tunc etiam circulus ad speciem caelestis arcus circa solem apparuit.

paruit. Igitur quum quadragesimo secundo anno imperij firmissimam verissimamque pacem dei ordinatione Cæsar composuit, Christus dominus in Bethleem natus est, cuius aduentui pax ista famulata est. In cuius ortu audientibus hominibus exultantes angeli cecinere, Gloria in excelsis deo, & in terra pax hominibus bonæ voluntatis. Ita ille. Hic locus fontis olei trans Tiberim ex maiorum relatione a Christianis priscis notatus, venerationis ob rei memoriam haberi cœptus est. In quo (ut tradit Damasus papa) Callistus xvij. post apostolum Petrum pontifex Romanus circiter annū Christi ccxx. oratorium condidit, & in honorem beatæ Mariæ Virginis dedicans, titulum Romanum, idest parœciam constituit. Quod longo tempore ab eo titulus Callisti vocatus est. Pace Christianis sublatis persecutionibus a Constantino Imperatore cōcessa S. Iulij papa circiter annum Christi cccxl. illud a fundamentis refecit, & in eam quam cernimus amplitudinem multis columnis nobile amplificauit. Hinc titulus sanctorum Callisti & Iulij, aliquando S. Iulij tantum dictus est. Hanc basilicam ruinæ proximam, tecto restituto, nouis fabricis reparauit Gregorius iij. papa, totam picturis ornauit, eius ministerio calicem & patenam argenteā, & sacras uestes largitus est. Gregorius iij. papa monachos ibidem cōstituit, cuius monasterij (quod beato Cornelio papæ dedicauit) diu vestigia superfuerunt. Idem pontifex oratorium Præsepis in eadem basilica fecit, illi simile, quod in ecclesia sanctæ Mariæ Maioris est, quod laminis aureis & argenteis decorauit. Nicolaus papa in hoc titulo obtulit Amā vnā librarum xi. Gabatas quattuor, singulas librarū ix. & semis

& semis. Canistra nouum, singula librarum x. Euangelio-
 rum codicem laminis argēteis auro perfusis coopertum
 librarum xv. coronam, canistrum, arcū cū duobus ham-
 madis librarum xl. Callistus ij papa præter duas anti-
 quas quæ in ea priscis temporibus erant stationes, vide-
 licet feria v. post iiii. Dominicam quadragesimæ, & pri-
 ma Dominica post festū S. Callisti. terciā Kal. Ianuarij sta-
 tionem in ea celebrari primus constituit, cuius rei eius-
 dē extat bulla, in qua hæ ecclesie numerantur quæ eius
 iurisdictioni subditæ erant, S. Callisti, sanctorum xl mar-
 tyrum, S. Ioannis ante portam, S. Siluestri iuxta portā se-
 ptimianam, S. Blasii, S. Laurentij, S. Angeli, sanctarum
 Rufinæ, & secundæ, S. Ioannis de Mica aurea.

Papa Innocentius ij. Romanus, ex nobili regionis Trans-
 tiberinæ genere ortus, schismate Anacleti ij. quo nouem
 annis laborauit, sublato, ipsam ecclesiam pene a funda-
 mentis restituit pauimentum opere uermiculato strauit,
 rectum refecit, columnas aliquot absidam uersus adiūxit.
 Absidam ipsam signis musiuicis Christi, B. Virginis,
 sanctorum pontificum Petri apostoli, Callisti, Cornelij,
 Iulij; Callipodij presbyteri, Laurentij archidiaconi, &
 suo condecorauit, qui etiam sub ara maxima marmoreo
 operculo ornata posuit corpora sanctorum pontificum
 Callisti & Cornelij martyrum, & Iulij confessoris, ac Ca-
 lepodij presbyteri, & Quirini Episcopi martyrum, ex cœ-
 meterio Callisti, & Catacumbis translata, & additis
 indulgētijs altare maius prope fontē olei excitatū solēni
 ritu cōsecrauit. Innocētius iij. papa auctore Guidone epo
 Cardinale Prænestino, qui antea titularis huius basi-
 licæ Cardinalis fuerat, eandem ecclesiam dedicauit, mul-

sis donis ornavit, magnas ei indulgentias largitus est. Sepulti sunt in ea aliquot Cardinales, uiri egregij. Propinquum eius palatium ruinosum, nostro tempore qui illum incolit reparavit Ioannes Cardinalis Moronus episcopus Portuensis, olim eius basilicæ presbyter Cardinalis. Habet ea ecclesia presbyterum Cardinalem titularē, archipresbyterum, canonicos x. & capellanos ac ministros aliquot, qui diuina in ea officia assidue celebrant.

Precandi formula ante altare maius

Ante altare maius. Pater noster. Ave Maria. Antiphona. O admirabile commercium creator generis humani, animatum corpus sumens de uirginē nasci dignatus est, & procedens homo sine semine, largitus est nobis suam deitatem. V. Ora pro nobis sancta uirgo uirginum. R: Ut digni efficiamur promissionibus Christi. Oremus. Oratio. Deus, qui salutis æternæ beatæ Mariæ uirginitate fecunda humano generi præmia præstitisti, tribue que simus, ut ipsam pro nobis intercedere sentiamus, per quam meruimus auctorem uitæ suscipere dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum uiuit & regnat in unitate spiritus sancti deus, per omnia secula seculorum Amen.

De ij. basilica Sancti Pauli Apostoli
li via Ostiensi.

Socrates Scholasticus, antiquus historie ecclesiasticæ auctor libro i. capi. iij. de beato Constantino ita scribit: At Constantinus quæ Christi sūt sapiēs, cuncta agebat ut Christianus, ecclesias erigebat ac pretiosissimis donis ornabat, Gēiliū temple
E 2 clausa